

A Reizner család

Száz év egy iparos familia történetéből

FÁRI IRÉN

(*Szeged, Móra Ferenc Múzeum*)

Egy család egymást követő nemzedékének életútját nyomonkövetni érdekes, vonzó feladat, különösen az, ha ismert családról, vagy személyről van szó. Annál is inkább – mert mint alább látni fogjuk – az egyedi, esetleges élettörténeteket mindig a konkrét helyi történelmi, társadalmi adottságok függvényében kell vizsgálni. Jelen esetben a neves szegedi historikus Reizner János familiáját vizsgáljuk, az őt megelőző három nemzedék életét próbáljuk áttekinteni. Időhatárként a Szegedre település és az édesapa halálának időpontja szolgál, vagyis a XVIII. század második felétől a XIX. század második feléig, kb. száz év. Három generáció élte a céhes iparrend aprólékosan szabályozott életét, mindannyian bognármesterek voltak.

A leteleplülő ős: Reizner András

A család a XVIII. század végén települt Szegedre a Sopron megyei Rusztról¹. Reizner András² neve az 1769-70-es népességösszeírásban tűnik föl először mint más házában lakó személy. Foglalkozásán kívül – rotarius (bognár) – más adatot nem jegyeztek föl róla. Az 1773-74-es összeíráskor már saját házzal birt, a családban egy felnőtt férfi, egy nő, egy lánygyermek és egy szolgálta volt, mindannyian katolikusok. Az 1776-77-es felvételkor két fiúgyermekkel szaporodott a család³. Az 1776-os év azért is fontos, mert Reizner Andrást (a történetíró dédapját) ekkor vették föl a szegedi polgárok közé⁴, és az ugyanebben az évben készült várostérképen megtaláljuk a pontos lakóhelyüket is a Palánk 580. számú telken⁵. (A későbbi Szent Háromság u. 875. sz.)

A Reizner név németes hangzása sejteti a család valamikori bajor származását. Nem véletlen, hogy házuk a belvárosban, a palánkkal körülvett városrész közvetlen szomszédságában volt. A XVIII. század végére az újonnan jött leteleplőni szándékozó

¹ Reizner János 1900. I. 368.

² A család tagjai, abban a korban nem szokatlanul, eltérő módon írták neveiket (Reiszner, Rajzner, Reisner, Reizner). Dolgozatunkban a történetíró Reizner János által használt névalakot írjuk.

³ Csongrád Megyei Levéltár (CsmL) Feudális összeírások IV.A.1010.

⁴ CsmL Tanácsi iratok jkv. IV.A.1003.A. 1776/98.

⁵ A térképet közli Csongor Győző 1970. 220.

német iparosok kiszorultak a sáncárkon kívülre, de akkor is igyekeztek a palánk körül maradni, a forgalmas tereken, nagyobb utak mentén elhelyezkedni⁶. A viszonylag gyors elmagyarosodásuk egzisztenciális szükségességéből adódott. A kerékgyártó céh például (1821-ig a kovácsokkal közös céh volt) feljegyzéseit, jegyzőkönyveit a múlt század elejéig főként németül, vagy fölváltva németül-magyarul vezette, a tizes évektől azonban csak magyarul⁷.

Sajnos a fent említett összeírások nem tartalmazzak adatokat a család vagyoni hovatartozásáról. A polgárjogért fizetett 6 frt taksa sem vagyoni besorolást jelent, hiszen ebben az időben a külföldről jött 8 frt, a hazai betelepülő 6 frt, a helybeli születésű 4 frt polgárosító díjat tartozott fizetni⁸. Az a tény azonban, hogy a beköltözés után hamarosan házat tudott venni és a polgárjogot is megszerezte, biztos anyagi helyzetre enged következtetni. A házon kívül más ingó vagy ingatlan vagyonnal nem rendelkezett, gyarapodó családját csak mesterségéből tartotta el. Az 1777-78-as összeírás szerint három fia és egy lánygyermeke volt. A Szegedi Belvárosi Róm.Kat. plébánián őrzött anyakönyvekben viszont csak egy fiú, az 1775-ben született János adatait találjuk⁹. Mivel ebből az ágból származott később a történetíró Reizner is, ezt a családfát igyekszünk megrajzolni a következőkben. Annál is inkább, mivel a többiek élete a hiányos források alapján nem követhető. Reizner Jánoson kívül mindössze egy Antal nevű bognárlegényt találunk a céhkönyvekben, akit 1797-ben írtak be a legények társaságába, Szegeden tanult, szabadult¹⁰. Lehetséges, hogy testvérek voltak.

A foglalkozás természetes módon öröklődött családon belül. A céhek az apák mesterségét folytató fiúkat előnyben részesítették úgy a szegődésnél mint a remeklésnél. A Reiznerek három generációja volt bizonyíthatóan bognár.

A második generáció: Reizner János (1775-1838)

A fent említett Reizner János – a hasonló nevű történetíró nagyapja – 1792-ben 17 évesen szabadult fel¹¹. A kötelezően előírt néhány év vándorlás után¹² szülővárosába visszatérve bérelt házban, de saját műhelyében dolgozott évekig. Igaz, a mesterségbeli önállósággal járó költségek előteremtése még egy iparos családból származónak sem volt könnyű feladat, Reizner János például adós maradt a házbér fizetésével, emiatt a háztulajdonos hat évre visszamenőleg beperelte¹³. Míg a céhbekerülés családi kapcsolata révén nem okozhatott problémát, a valódi önállósághoz időre és nem kevés pénzre volt szüksége. Mintegy tíz év kellett ahhoz, hogy a céhes elvárásoknak megfelelően

⁶ Jenőfi Éva 1932. 17.

⁷ Hilf László 1929. 49.

⁸ Reizner János 1900. III. 108.

⁹ Szeged Belváros Róm.kat. plébánia. Kereszteltek Könyve VI. köt.

¹⁰ Móra Ferenc Múzeum (MFM) Céhiratok 299.

¹¹ Uo.

¹² CsmL Tanácsi ir. jkv. 1795/157. Reizner János vándorlásban lévő bognárlegény részére bizonyítványt ad a városi tanács.

¹³ CsmL Tanácsi ir. jkv. 1808/3136, 3430. Haby József kovácsmester kéri Reizner Jánost "Háza bérlésének, vagy árendájának egész hat esztendőkre leendő meg fizetésére, vagy miatta tett költségeknek meg adására szorítani" Reizner mentségét, miszerint "máshut magának alkalmasabb helyre akadott" nem fogadták el. Végül 50 Ft-ban határozták meg a jóvátételt, amit Reizner is elfogadott.

házasodjék, polgárjogot szerezzen¹⁴. 34 évesen 1809-ben kötött házasságot Veinhold Ambrus kőműves 28 éves Terézia nevű lányával. E frigyből kilenc gyermek született, közülük öt leány pár napos, pár hónapos korában elhalt¹⁵. Az ilyen mértékű csecsemő- és gyermekhalandóság a múlt század egészére jellemző. A megszületett gyermekek több mint 60 %-a nem érte meg a 15 éves életkort¹⁶. Mindhárom fiú, Antal, János, András apjuk mesterségét követték: bognárok lettek.

Ház vásárlására 1810-ben nyílt alkalma. Apósa akarta eladni saját házát 2.000 Ft-ért. Felesége révén elsőbbségi jogokkal élve övék lett a Feketesas utcai ház¹⁷. Erről a házról a reformkori városfejlődés kapcsán a későbbiekben még lesz szó.

Az 1810-11-es conscriptióban kétszer szerepel a neve. Mint házzal bíró egyén és mint más házában lakó zsellér. Ez utóbbi helyen található bejegyzés szerint a háztartásában egy munkás személyt, két szolgálot és egy apróbb fehérszemélyt találtak az összeírók. A vagyont részletező rovatokat: (malom, pálinkakazán, ló, ökör, juh, stb) kihúzták, tehát csak mesterségéből élt¹⁸. Azt már egy tanácsi iratból tudjuk, hogy még így is mint vagyontalan zsellér, jövedelme után 8 Ft 45 kr királyi és 14 Ft 52 kr városi adót róttak ki rá. Természetesen érzékelve a téves kétszeres adókvetést, ez utóbbi jogcímen kirótt adó fizetését elengedték¹⁹.

Az 1828-as országos felmérésből²⁰ pontos képet kapunk a család jó anyagi helyzetéről. Reizner Jánost mestersége után az öt fokozatú adóskálán a 4. osztályba sorolták, egy segéddel dolgozott. Az iparosok között nagy volt a vagyoni differenciálódás. Az adózók több mint 80 %-a a legalsó adóosztályba tartozott és csak 7 %-a került a 4. osztályba²¹. Figyelemreméltó, hogy mesterségén kívül más jövedelemforrással nem rendelkezett, a házhoz tartozó 120 négyszögöles belső telken kívül.

A harmadik generáció: Antal, János, András

Antal (1812-184[?])

A fiúk közül a legidősebb, Antal 1812-ben született. Az inaséveket apja műhelyében töltötte és mint minden szakmát tanuló ifjú a gyakorlatban sajátította el a mesterséget. Az intézményes oktatás mindössze bizonyos szakmákban – ezek közé tartozott a kerékgyártó is – a kötelezően előírt rajziskola elvégzésére korlátozódott. A vásár- és ünnepnapokon szervezett tanfolyamot legalább egy évig kellett látogatni, e nélkül tilos volt az inast felszabadítani²². A Szegedi Rajztanoda egyetlen fennmaradt naplója őrzi mind-

¹⁴ CsmL Tanácsi ir. jkv. 1811/248. 407.

¹⁵ Szeged Belváros Róm.kat. plébánia. Eskettek Könyve IV. köt. Kereszteltek Könyve VIII. Meghaltak Könyve III. köt.

¹⁶ Farkas József (szerk.) 1985. 163.

¹⁷ Az irat a kor szokásának megfelelően nem nevezi meg az utcát, csak a szomszédos telkek tulajdonosait. (Groschán Tamás és Burghardt Pál) A ház körülbelüli helyét későbbi iratból tudjuk. Ld: 28. jegyzet. CsmL Tanácsi ir. jkv. 1810/1867.

¹⁸ CsmL Feudális összeírások. 1810., 1811.

¹⁹ CsmL Tanácsi ir. jkv. 1811/1898.

²⁰ CsmL 1828-as összeírás VII. köt.

²¹ Farkas József (szerk.) 1985. 373.

²² A céhes időszak ipari tanuló oktatására ld. Marosvári Attila megjelent munkáját jelen kötetben.

három Reizner fiú nevét. Antalt egy tanévben, János két év névsorában, Andrást pedig négy tanévben jegyezték be a tanulók közé²³.

Antal 1828-ban 16 évesen felszabadult, ekkor írták be a legények kis társaságába²⁴. Három év múlva mint vándorlásban lévő bognárlegényt írták össze az apai házban²⁵. A céh mestereinek sorában 1835-ben tűnik föl először a neve, amikor tartozását följegyezték²⁶; a következő évtől pedig a legényeknek munkát adó mesterek névsorában csak az ő neve szerepel, apjáé nem. Az ekkor hatvan éves apát talán betegsége akadályozta a munkában, mindenesetre két kisebb fiáról is gondoskodott, János már felszabadult, András bognárinas volt.

Antal nyolc évi munkálkodása ideje alatt átlag 4-5 legényt foglalkoztatott évente műhelyében. A céhkönyvek sajnos csak a munkaviszony tényét közlik, azt nem, hogy a legény hány hetet, vagy hónapot töltött az illető mesternél. A segédek nagyobb száma azonban módos, tehető iparosra enged következtetni. Az ugyanabban a társadalmi státuszban lévő öccse viszont legfeljebb egy legénnyel dolgozott, vagy mint az iparosok többsége, egyedül. A céhek igyekezete az egyenlőség fenntartására hiábavalónak bizonyult, a szegény és a gazdag mesterek közti különbség egyre nőtt. Míg 1828-ban minden harmadik mesterre jutott egy legény, az ötvenes évekig a létszámgyarapodás következtében a segédek a mesterek létszámának 75 %-át tették ki, de mint példánk is bizonyítja, nem volt egyenletes a számszerű megoszlásuk a műhelyek között²⁷.

Antal, aki az 1839-40. évi adófékönyv szerint csak mesterségéből élt, az öt fokozatú adóskálán a tisztas jómódot tanusító 3. osztályba került, évi adója 3 frt 20 kr, egy 120 négyszögöles telken lévő 2. osztályú ház és egy "másutt" lévő ház után is fizette a városi adót. Öccse, János viszont a legalacsonyabb adó kategóriában levők népes táborát gyarapította, mestersége után az 5. osztályba került 1 frt adóval, semmilyen házzal, földdel nem bírt, más házában lakott²⁸.

A hagyományos keretek között folytatott ipari tevékenység korlátozott mértékben tette lehetővé a magasabb adóosztályba kerülést, vagy a vagyonos, sőt gazdag rétegekhez való tartozást. A város jellegadó csoportjai – számarányuknál fogva – a közép és főleg alsó adósávba tartoztak. A nagy adófizetők azok közül kerültek ki, akik az ipari foglalkozás mellett, vagy helyett kereskedéssel, vállalkozással, árendátori tevékenységgel is foglalkoztak, vagy egyéb jövedelemforrásuk is volt: nagy állatállomány, föld²⁹.

Antal a céhes mesterek kötelezettségének megfelelően 1836-ban kérte a szegedi polgárok közé a fölvételt³⁰. Két év múlva házasodott, nőül vette Lentz Jozefát, házasságukból gyermek nem származott.

A városkép alakulása szempontjából érdekes helyen feküdt a Feketesas utcai Reizner ház, amit még Reizner János 1810-ben vásárolt³¹. A reformkorban létével már akadályozta a város fejlődését, az utca végét lezárva zsákutcává tette. A tanács többször visszatérőleg foglalkozott a kisajátítás és a lebontás gondolatával. A palánki utcahálózat ugyanis igazodott egy korábbi, még a XVIII. század elején a vár köré védelmül épített

²³ Szegedi Rajztanoda naplója 1826-1853. MFM. 60. 1. 1.

²⁴ MFM Céhiratok 286.

²⁵ CsmL Feudális összeírások, 1831. Állítási lajstrom kiegészítése.

²⁶ MFM Céhiratok 305.

²⁷ Dóka Klára 1988. 228., 236.

²⁸ CsmL 1839-40 évi adófékönyv IV.A.1011.

²⁹ Gergely András 1984. 90.

³⁰ CsmL Tanácsi ir. jkv. 1836/3208. 3862, 1837/30. Letette a polgári esküt.

³¹ Ld. 16. jegyzet

árokrendszerhez. Ez az Eugénius árok, vagy népi nevén mélysánc a XIX. század elejére funkcióját veszítve kezdett elenyészni, de a melléje épült házak tovább őrizték vonalát. Az árkon egy helyen, a Pétervári kapun (a mai Kárász és Kölcsey utca kereszteződése táján) lehetett átmenni a Fő (Széchenyi) tér felé. A reformkori fejlődés nagy változásokat követelt. Az ősi Palánkból (a mai Széchenyi tér, Kelemen utca, Zrinyi utca, Tisza Lajos krt. és a Tisza által határolt és azáltal bezárt részt jelentette) a gazdasági súlypont áttevődött a nagy piachelyek tájékára. A városháza és a vár között működő piac (Széchenyi tér) és a Buzapiac (Dugonics tér) összekötése magyarázza a Kárász és a Feketesas utca fontosságát³². A városi tanács már 1831-ben indítványozta a Feketesas utca kinyitását a Buza térre rövidebb és egyenesebb átjárást biztosítva a Pétervári és Budai utak között. Ennek a tervnek a Kerle és Groschán-féle házak között fekvő Reizner-ház állta útját³³. Az ügy évekig húzódott, Reizner János életében nem tudtak megegyezni a vételár kérdésében. 1838 után özvegy édesanyjától Antal vette meg a házat, ugyanakkor a mellette levő Groschán házat is³⁴. Ez a két ház szerepel Antal nevén az 1839-40. évi adóösszeírásban. Újabb tárgyalások eredményeképpen Antal 2.500 Ft-ért eladta a szülői házat a városnak, az 1841-ben lebontatta, anyagain árverésre bocsájtotta³⁵. Ugyanezekben az években nyilvánvalóan a városrendezési tervnek megfelelően sor került a Feketesas utca kiegyenesítésére. Antal és a szomszédos házak tulajdonosai telekkiegészítés címén különböző nagyságú területeket vásároltak a várostól az utcában³⁶.

Antalról az utolsó adat 1843-ból való. Hosszas betegeskedése miatt ekkor készítette el végrendeletét. Sajnos nem részletezte ingó és ingatlan vagyonát, mindent mint közös szerzeményt a feleségére hagyott³⁷.

János (1814-1863)

A középső fiúról, Jánosról keveset tudunk. Ő is apja műhelyében tanulta a mesterséget. A Szegedi Rajztanoda naplójában az 1828 és az 1829-30-as évből származó névsorban találjuk a nevét. A bognárlegények társágába 1831-ben vették föl³⁸. A tanulólevél kiállításától a mesterjog megszerzéséig eltelt időből legkevesebb három évet vándorlással kellett tölteni, ezt a céhügyi rendelet írta elő. A vándorlás alól csak kivételes esetben adtak fölmentést. A céhek azt sem látták szívesen, hogy a három éve szabadult legény mesterjogért folyamodik. Szakmánként, céhenként változó hosszúságú időt kellett még a legénynek mintegy bizonyításul dolgoznia. Az össz legényidő így pl. a pesti céheknél átlag 10-15 évet tett ki³⁹. Esetünkben nyolc év múlva került sor a remeklésre, meglehetősen botrányos körülmények között. Mert bár Reizner János remekmunkáját elfogadták "a czéhbeli taksát több felszólítások és megintések után is le nem fizetvén" – írja a jegyzőkönyv, addig nem ismerik el mesternek és eltiltják az

³² Bálint Sándor 1962. 150-151.

³³ CsmL Tanácsi ir. jkv. 1831/1754.

³⁴ CsmL Tanácsi ir. jkv. 1838/2913, Törvénytészi ir. 1939/ 545, 918.

³⁵ CsmL Tanácsi ir. jkv. 1841/40.

³⁶ CsmL Tanácsi ir. jkv. 1842/2160, 1844/2302. Reizner Antal 41 n. öl földet vásárolt a várostól 65 ft. 36 kr-ért.

³⁷ CsmL Törvénytészi ir. 1843/3480.

³⁸ MFM Céhiratok 305.

³⁹ Dóka Klára 1979. 97.

inas és a legény alkalmazásától, amíg a privilegizált céh iránti kötelességét nem teljesíti⁴⁰. A céhek általában a mesterek fiaitól fél taksát kértek, de ennek az összegnek az előteremtése is problémát okozott. A későbbiekben is, mint látjuk, jóval alatta maradt bátyja, Antal életszínvonalának. Élete végéig megélhetési gondokkal küzdött. A törvényszéki iratok tanúsága szerint 1845-ben Borbola Ignác beperelte házbér tartozás miatt és amiatt, hogy a részletekben kölcsönadott 250 Ft-ból megmaradt 50 Ft-ot és a kamatokat nem fizette vissza. Reizner hiába mutatta be bognár munkáit, az adósság törlesztésére nem vették figyelembe a kötelezően előírt könyvvezetés hiánya miatt. Végül 180 Ft 22 kr tartozásban marasztalták el. A végrehajtással megbízott tanácsnoknak olyan utasítást adott a törvényszék, hogy a "mestességbeli szerszámjait mestersége üzhetésére személyéhez iránylag megkívántató mennyiségben kiszolgállya", vagyis a tartozás fejében a szerszámain kívül minden mást lefoglaltak⁴¹.

A céhbekerüléskor megházasodott. Felesége Bencsik Karolina, négy gyermekük született, közülük három csecsemőkorban meghalt⁴². Polgárjogért 1840-ben folyamodott, azt meg is kapta⁴³.

A céhrendszer fellazulása, majd lassú válsága a negyvenes években még nem volt érezhető Szegeden hasonlóan a délvidéki szabad királyi városokhoz és az alföldi mezővárosok céheihez. Sőt az utolsó privilégiumot 1846-ban váltották ki újra a szegedi gombkötők. Céhbe kerülni, önálló műhelyt vinni minden iparos vágya volt. Sok legénynek ez elérhetetlen vágy maradt. A céh védőbástyái mögé sok nehézség és nem kis költség árán bejutott mesterek egy részét, a legszegényebb réteget azonban még a céhrendszer sem tudta megóvni a további lesüllyedéstől⁴⁴. Ebben a sorsban lehetett része Reizner Jánosnak is. Mindössze annyit tudunk, hogy 1857-ben mint elszegényedett bognármesternek 1 Ft-ot fizetett ki a céh alamizsnaként⁴⁵. 49 évesen 1863-ban halt meg.

András (1820-1877)

Az eddigiektől eltérő életutat járt be a harmadik Reizner testvér, a történetíró édesapja, Reizner András. 1820-ban született. A Szegedi Rajztanoda naplójában négy éven keresztül, 1833-37 között mint kerékgyártó inast írták be. 1838-ban fölszabadult és idősebb testvérénél, Antalnál dolgozott⁴⁶. Öt év múlva, 23 évesen a legényeknek munkát adó mesterek között találjuk a nevét. A legénytársaság jegyzőkönyvében kissé furcsának tűnő bejegyzés szerint egy Bács megyei születésű legény "Dolgozik Rajzner András és Édesanyja"-nál⁴⁷. A bejegyzés háttere az lehet, hogy az egyedül maradt asszony özvegyi jogon folytathatta a mesterséget, tagja maradt a céhnek, amíg céhen kívül férjhez nem ment. Az anya az időközben mesterré vált fiának adta tovább a műhelyt.

⁴⁰ MFM Céhiratok 289.

⁴¹ CsmL Törvényszéki ir. 1845/1628.

⁴² Szeged Belvárosi Róm.kat. plébánia Eskettek könyve IV., Kereszteltek könyve X, XI., Meghaltak könyve V., VI.

⁴³ CsmL Tanácsi ir. jkv. 1840/2217, 2415

⁴⁴ Eperjessy Géza 1982. 173.

⁴⁵ MFM Céhiratok 303.

⁴⁶ MFM Céhiratok 305.

⁴⁷ MFM Céhiratok 305.

András még ugyanabban az évben kérte a szegedi polgárok közé a fölvételt, amit a következő évben meg is kapott⁴⁸.

Bár formális jogi különbségek voltak a polgárjoggal rendelkező és nem rendelkező lakosok között, a polgárok pl. mentesek voltak a vámoktól, bort mérhettek, városi hivatalt viselhetek stb., de a gyakorlatban ezek a kiváltságok inkább terhet jelentettek (taksa a befogadásért, polgári díszruha és szolgálat). Míg az előző században a mesterjog előfeltétele volt az ingatlan és polgárjog szerzése, a XIX. század elejétől a céh polgárjog nélkül is soraiba vette az iparost, ezek a mesterek azonban utóbb megszerezték a polgárjogot is. Ehhez szigorú anyagi, származási, erkölcsi stb. követelményeknek kellett megfelelni. Így nem véletlen, hogy a polgárjoggal rendelkezők között a legnagyobb számban és arányban a mesterembereket találjuk⁴⁹.

Reizner András 1844-ben vette feleségül a 20 éves Nagy Annát. Házasságukból kilenc gyermek született, másodikként 1847-ben János, a későbbi főjegyző, majd történetíró⁵⁰

Reizner András nevével sűrűn találkozunk a céhkönyvekben. Legkevesebb két legénnyel és inasokkal dolgozott, de volt év, hogy 8-9 legénynek adott munkát. 1854-56 között céhmesteri posztot töltött be. 1850-től három éven keresztül városi megrendelésre is dolgozott a műhelye. A beterjesztett számlák főként javításokat tartalmaznak. A város negyedévente fizette ki az elvégzett munkát. Az egyik részletes lista a következő munkákról ad hírt:

"a Városi paraszt kocsikon és hintókon tett kijavításokért

pgői 17 Ft 47 kr

a kebelbeli Térparancsnoksághoz készített eszközökért

pgői 1 Ft 12 kr

a városi vizes kocsikon tett javítások fejében

*pgői 25 Ft 24 kr"*⁵¹

A több rendbeli számlán szerepel még:

*"az utak csinálásához készített 50 darab (ládás) talyicskáért pengői 80 Ftok"*⁵²,

"a. a' paraszt és meszes kocsikon, úgy szeméthordó talyigákon tett munkáért

peng 28 Ft 8 kr

b. a vizes kocsikon és vizipuskákon tett munkáiért pengői 14 Ft 8 kr

*c. csákány és kapa nyelekért 3 Ft 14 kr."*⁵³

Az ötvenes évek végén zavarok mutatkoztak a céhéletben, a bognárok 1857 és 1862 között nem tartottak gyűlést, nem vezettek jegyzőkönyvet. Ezután a három évi elmaradt taksát egy összeg befizetésével letudták, folyamatosnak vették a mesterek tagsági viszonyát. Reizner Andrástól a tehetősebbek által fizetendő díjat, 1 Ft 60 kr-t kérték. Reizner kijelentette, hogy a céhéletből magát ki nem vonja⁵⁴, de mint a tanácsi iratokból kiderül, ekkor már tulajdonképpen nem a mesterségéből élt.

⁴⁸ CsmL Tanácsi ir. jkv. 1843/4281, 1844/32.

⁴⁹ Eperjessy Géza 1988. 121.

⁵⁰ Szeged Belváros Róm.kat. plébánia, Eskettek könyve IV., Kereszteltek könyve XI., XII., XIII., Meghaltak könyve VI., VII.

⁵¹ CsmL Tanácsi ir. jkv. 1850/2998.

⁵² U.o. 1850/7210

⁵³ U.o. 1850/4891

⁵⁴ MFM Céhiratok 302.

Először 1859-ben bukkan föl a neve katonai beszállásolás kapcsán mint "helybeli kerékgyártó mester és vendégfogadós"⁵⁵, majd ugyanabban az évben a cs.kir. megyehatóság jelentést kér "Reizner András bognár mester által, mesterségének Vidács Józsefnek történt bérbe adási ügy miben létéről".⁵⁶ Az iratok hiányoznak, így csak annyi bizonyos, hogy a későbbiekben Reizner Andrást csak mint bormérőt és vendéglőt említik az iratok. Ugyanezekből az iratokból az is kiderül, hogy a háza és fogadója a Buza tér 810. szám alatt volt⁵⁷. (Dugonics tér 11.)

Ebben az időben nem ment ritkaságszámba, ha egy iparos szezonálisan vagy végleg felhagyott mesterségével és italmérést vagy vendéglőt nyitott. A Buza piacon cserélt gazdát a délvidék mezőgazdasági terménye, az országos sokadalom kedvezett a vendéglátó üzemhez, a környéken több fogadó is működött⁵⁸.

A Reizner fogadó több szempontból érdekes számunkra. Valószínűleg ezt a telket vásárolta Reizner András 1847-ben⁵⁹, abban az évben, amikor fia, a későbbi történetíró született. 1852-ben új ház alapvonalának kijelölését kérte⁶⁰, majd 1858-ban kérvényezte az ujonnan épített ház adómentességét⁶¹. Ezt a Buza téri 810-es sz. házat (a Függelékben közölt iratokban 3444 számú, a későbbi Dugonics tér 11.) kell tekintenünk a történetíró Reizner János ha nem is szülőházának⁶², de annak a szülői háznak, amelyben felnőtt, majd még apja életében a ház tulajdonosa lett⁶³ és az 1880-as évek közepéig lakta.

A Buza téren volt még egy háza Reizner Andrásnak, a 807-es számú (3442-es). Ez azonban 1861-ben még más néven szerepelt és 1875-ben pedig már nem Reizner tulajdon⁶⁴.

Mindkét házról részletes felmérés áll rendelkezésünkre 1871-ből. Mivel Reizner András elődeitől, testvéreitől eltérően az új, a vállalkozó polgár típust testesítette meg, akitől nem volt idegen a különböző pénzügyi akció sem, ennek köszönhető az a részletese megalapozottság⁶⁵, amelyet a függelékben közlünk és amiből részletes és pontos képet kapunk a család vagyoni helyzetéről, ingatlanjairól, házai nagyságáról, értékéről.

⁵⁵ CsmL Tanácsi ir. IV.B. 1107.b.1859/9207 "... istállójában az állami beszállásolás következtében szenvedett károk megtérítéséért esedezik".

⁵⁶ U.o. 1859/13132

⁵⁷ CsmL Tanácsi ir. 1865/396. Reizner András kéri az 1863. évi fogyasztási adóhátralék elengedését, mivel a bormérési üzlete igen csökkent. U.o. 1867/4761. A Tisza rendkívüli áradása miatt a várból kiszorult katonaságból két napra 26 lovat, 36 napra 15 lovat és 6 embert szállásoltak el Reizner vendéglősnél, aki, mivel a beszállásolás a Szentgyörgyi országos vásárra esett, jelentős bevételtől maradt el, de csak az istállóban okozott kár megtérítését kéri.

⁵⁸ Sz.Szigethy Vilmos 1988.

⁵⁹ CsmL Törvényszéki ir. 1847/1830; 2573. Nagy Pál Balázstól vett háztelkében törvényesen beiktatták. A ház pontos helyét nem adták meg.

⁶⁰ U.o. Tanácsi ir. jkv. 1852/4649. - az iratok hiányoznak.

⁶¹ U.o. Tanácsi ir. 1857/4885. - az iratok hiányoznak.

⁶² Szeged Belvárosi Róm.kat. plébánia, Kereszteltek könyve 1847. január 20, bejegyzett lakcím: Szeged, Belváros.

⁶³ CsmL. Tanácsi ir. 1876/11412.

⁶⁴ A Palánk 807-es sz. ház tulajdonosául 1861-ben Rosenthal Vibort említik a Szépitő Bizottmány iratai, 1875-ben Kemény házként írja a Szegedi Híradó. Mindkét adatra T.Knotik Márta hívta fel figyelmemet. Érdekességként megjegyzem, hogy 1873-75 közt Reizner János első feleségével, Jeney Máriaival lakott ebben a házban. Ld. Szeged Belvárosi Róm.kat. plébánián őrzött Kereszteltek könyve XV., XVI. kötet, Meghaltak könyve X. kötet.

⁶⁵ CsmL Tanácsi ir. 1871/4253.

A dokumentum szerint Reizner András 1871-ben a szegedi árva pénztárhoz fordult 6.000 forint jelzálog kölcsönért. Az összeget a Szegedi Kereskedelmi és Iparbanktól 1868-ban felvett kölcsön törlesztésére kívánta fordítani.

A vagyonfelmérés szerint a 810-es számú telket a fogadóval és egyéb melléképületekkel 17.550 forintra, a 807-est, amit Reizner több évre bérbe adott, 10.826 forintra becsülték. Mindkettő meglehetősen nagy, 10 szobás, 2 konyhás, zsindegyel fedett, alapincézett épület volt⁶⁶. Jelentős vagyonszert képviselt a 36 hold szőlő és szántó, amelyhez, kivéve felesége 4 holdnyi örökségét, adásvétel útján jutott.

A városi tanács a felsorolt ingatlanokat elegendő biztosítéknak találta, bár az előterjesztés a 14.100 forintra értékelt földtulajdon esetében megjegyzi: "... tekintve, hogy a fekete szántó földek és szőlők holdanként o.e. 400 forintjával szerfelett magasra becsülnék mondhatók a földek holdanként 200 frt szőlő földek vagy kis homok földek pedig holdanként 50 frtnál magasabb becs árba árvaszerű biztosíték alapjául elnem fogadhatók".

A kölcsön visszafizetésének módja a következő volt: "Folyamodók kötelesek egyetembe, a felveendő 6.000 forint kölcsön tőke minden egyes száz forintja után, kamatok fejében félévi előleges részletbe az árva pénztárba Hét azaz 7 forintot éven át fizetni; a tőkét pedig tíz év alatt tíz egyenlő részletbe törleszteni." A betáblázásra kijelölt épületeket kötelesek voltak a kölcsön egész időtartamára 3600 Ft erejéig tűzkár ellen biztosítani.

A kölcsön visszafizetését már valószínűleg nem Reizner András, hanem az örökösei teljesítették, ugyanis a vendégfogadó üzletét csak a 70-es évek elejéig tartotta fenn⁶⁷, majd Pestre költözött és ott halt meg 1877-ben⁶⁸.

Reizner András életútja, munkálkodása különbözik elődeitől. Míg azok a patriarchális céhes viszonyok között éltek és dolgoztak, addig Reizner András a feltörekvő, a vállalkozó iparos jellegzetes képviselője volt, aki pénzét ingatlanokba, földtulajdonba fektette. Így már érthető, hogy a családi hagyományokkal szakítva fiát sem iparosnak szánta, hanem taníttatta, értelmiségi, ügyvédi pályára orientálta.

⁶⁶ Ma már egyik sincs meg. A 810-es helyén (az árvíz után a kiskörút megnyitásával saroktelekké vált) 1911-ben felépült a Müller - vagy Forbáth ház (földszintjén a BAV üzlete). A 807-es helyén áll az emeletes Kemény ház (mellette a Domus áruház), v.ö. Péter László 1981. 58-59.

⁶⁷ U.o. Tanácsi ir. 1872/7631. A gyakori katonai beszállással okozott kár megtérítését kéri. 1873/8009 Reizner András által Lepeczián Luciántól követelt 33 Ft. A város fejlődése, a tér arculatának átalakulása sem kedvezett a piac közelségéből adódó hagyományos vendégfogadás üzletnek. 1872-ben fölépült a palotaszerű főreáliskola, az országos vásárok színhelyét adó Búza térből lassan Dugonics sétány lett. Reizner János 1900. II. 269. Még az építkezés évében a környék háztulajdonosai, köztük Reizner András indítványozták a tér mélyedéseinek feltöltését. CsmL Tanácsi ir. 1872/4529. A tér rendezését, fásítását a városi tanács a következő években el is végezte. U.o. 1873/5321. A korábbi állapotra jellemző, hogy nemcsak lovat tartottak a belvárosi házakban, hanem más háziállatot is. Reizner Andrást pl. 1867-ben 36 db sertés engedélytelen tartásáért bírságolták meg. CsmL Tanácsi ir. 1867/6920.

⁶⁸ Szegedi Híradó 1877. 18. sz. febr. 11.

FÜGGELÉK

Bélyeg:
50 krajcár
P.H.:
Szeged Város
Polgármesteri
Hivatala

Betsü!

Alól írottak ezzel bizonyítjuk, hogy Reizner András úr és neje Nagy Annának a buza piatzon fekvő, a telekkönyv szerint 82 szak. 3442.-es számú 392 n.öl házitelkét, a rajta lévő épületekkel együtt, következő értékűnek találtuk: u.m.:

1... Az utca részen fekvő 12 1/2 öl hosszú és 5 öl széles, – fordulatokba a két szárnya 14 öl hosszú és 4 1/4 széles, téglá és vályogból vegyessen épült, és sindellel fedett lakóház, foglal magába 10 szobát, 2 konyhát, 2 kamrát, száraz kapubejárást, és 8 ölnyi bolthajtásos pintzét.
Ezen épület összes értéke ..... f. 5700

2.es A telek hátulsó részén áll egy 10 öl hosszú és 3 öl széles, téglá és vályogból vegyessen épült és sindellel fedett épület: foglal magába, egy szobát, egy konyát, egy magtárt, egy hátsó színet és egy istálót.
Ezen épület összes értéke ..... f. 1200

3.as Az udvar közepén álló 9 öl hosszú és 4 öl széles, egészen fából épült és sindellel fedett nyitott oldalú kocsiszín. – Ennek össz. értéke 650

Átvitel f. 7550,-

Áthozat f. 7550,-

4.es Egy téglával kiépített és vascsövű szivattyúval ellátott kút összes értéke . f. 140,-

5.ös 392 n.öl házitelek a. 8 f. .... f. 3136,-

Összesen f. 10826

Az az: Tízezer nyolcszáz és huszonhat forintok

Szeged, Juny 6-án 1871.

Hoffer Károly
építész

Horváth Ferentz
átmszeszter

Bélyeg:
50 krajcár
Szeged Város
Polgármesteri
Hivatala

Becsű!

Mely szerint mi alól írottak bizonyítjuk, hogy Reizner András Úrnak a búza téren, a telekkönyv szerint a 82 szak 3444/1 szám 1015 n.öl házitelkét, a rajta lévő épületekkel együtt következő értékűeknek találtuk: u.m.:

1. Az utca részen fekvő 22 öl hosszú és 5 1/2 öl széles, a fordulatban a két oldalon összevéve 5 öl hosszú és 3 öl széles, egészen téglából épült és sindellel fedett lakóház, foglal magába, 10 szobát, 2 konyhát, egy kamrát úgy száraz kapubejárást, és az egész épület alatt bolthajtásos pinczét.
– Ezen épület összes értéke ..... 6200 F

2. Az A telek hátsó részén áll egy 24 öl hosszú és 3 1/2 öl széles téglá és vályogból vegyesen épült és sindellel fedett istálló épület, ennek összes értéke ..... f 2100

3.as Ugyan ott az udvar közepén áll egy 18 öl hosszú és 4 1/2 öl széles, egészen fából épült és sindellel fedett nyitott oldalú hátsó szín, amelynek összes értéke ..... f 850

Átvitel összes 9150 f.

Áthozat össz. 9150,-

4.es A telek déli oldalán álló 3 öl széles és 2 1/1 öl hosszú, deszka oldalú és sindelfedelű mázsáló szín összes értéke 150,-

5.ös Egy téglával kiépített kút 80,-
1015 n.öl házitelek á. 8 f. 8120,-

Összesen f. 17500,-

Az az: tizenhétezer és ötszáz forintok

Szeged, Juni 6-án 1871.

Hoffer Károly
építész.

Horváth Ferentz
átsmester.

Bélyeg: 50 kr
P.H.:
Sz.Kir.Szeged
Város
Polgármesteri
Hivatala

Becsű

Alól írottak hitelesen bizonyítjuk miszerint Reizner András új neje Nagy Annának a Kalvaria - Roma és hernyós hegyekben fekvő a telekkönyvileg is kizáró tulajdonukat képező tehermentes következő szántó földek ú.m.:

95	szak	520	sz.	1	$\frac{939}{1200}$	hold	
95	"	523	"	"	$\frac{301}{1200}$	"	
95	"	522	"	"	$\frac{451}{1200}$	"	Kalvaria hegyi szőlők
95	"	519	"	"	$\frac{145}{1200}$	"	
95	"	508	"	"	$\frac{269}{1200}$	"	
95	"	475	"	"	$\frac{643}{1200}$	"	
95	"	476	"	"	$\frac{865}{1200}$	"	Roma hegyi szőlők
95	"	478	"	"	$\frac{1010}{1200}$	"	
95	"	492	"	"	$\frac{543}{1200}$	"	
95	"	493	"	"	$\frac{651}{1200}$	"	
95	"	405/7	"	2	$\frac{907}{1200}$	"	Kálvária hegyi szőlők
95	"	495	"	"	$\frac{219}{1200}$	"	
92. 94. 95.	"	405/3	"	7	$\frac{1185}{1200}$	"	
95	"	406	"	"	$\frac{700}{1200}$	"	Hernyósi szőlő
95	"	471	"	"	$\frac{1096}{1200}$	"	
94	"	91	"	1	$\frac{88}{1200}$	"	Roma h. szőlő
94	"	92	"	1	$\frac{315}{1200}$	"	
95	"	511	"	"	$\frac{502}{1200}$	"	
95	"	513	"	"	$\frac{302}{1200}$	"	
95	"	512	"	"	$\frac{295}{1200}$	"	Kálvária h. szőlők
95	"	514	"	"	$\frac{352}{1200}$	"	
95	"	469	"	4	$\frac{62}{1200}$	"	
95	"	468	"	"	$\frac{745}{1200}$	"	
95	"	496	"	"	$\frac{497}{1200}$	"	
95	"	494	"	"	$\frac{111}{1200}$	"	
94. 95.	"	405/2	"	1	$\frac{976}{1200}$	"	Roma h. szőlők
95	"	470	"	"	$\frac{1132}{1200}$	"	

mely részletek összesen $31 \frac{1066}{1200}$ holdat tesznek, ezeknek holdankénti értéke 400 azaz Négyszáz frt, a.é. s az egésznek így --- 12.700 frt. az kün levő tanya épület és sertés hizlaló akol 500 frt.

ügy a

120	szak.	591	sz.	$\frac{826}{1200}$	hold	
120	"	590	"	$\frac{807}{1200}$	"	
120	"	625/1	"	$1 \frac{143}{1200}$	"	52 hegyi a.v. szőlők
120	"	391	"	$1 \frac{127}{1200}$	"	
120	"	392	"	$\frac{315}{1200}$	"	
120	"	388	"	$\frac{658}{1200}$	"	
120	"	353/1	"	$\frac{676}{1200}$	"	

melyek összesen $4 \frac{752}{1200}$ holdat

tesznek, ezeknek holdankénti értéke

200 Azaz Kétszáz frt. a.é. az egésznek 900 frt

összesen 14.100 frt.

összes ingatlanok becsértéke

Tizennégyezer Száz frt. a.é.

Szegeden 1871. június 6-án

Csiszár Josef
föld birtokos

Szücs Mihály
kereskedő.

350
871

4253
4437 1871

1. ft. (bélyeg)

A szab.szám: Szeged városi telekkönyv 3442 3444/1 házi és 3444/1 Zs lapjainak tanúsága szerint a 82 szab 3442 szám alatti 392 n.őnyi telkű ház

95	szak	520	sz.	1	$\frac{909}{1200}$	holdnyi	
95	"	523	"		$\frac{301}{1200}$	"	
95	"	522	"		$\frac{451}{1200}$	"	Kalvaria hegyi szőlők
95	"	519	"		$\frac{145}{1200}$	"	
95	"	508	"		$\frac{269}{1200}$	"	
<hr/>							
120	"	591	"		$\frac{826}{1200}$	"	
120	"	590	"		$\frac{827}{1200}$	"	
120	"	625/1	"	1	$\frac{145}{1200}$	"	52 hegyi A.v. szőlők
120	"	391	"	1	$\frac{127}{1200}$	"	
120	"	392	"		$\frac{315}{1200}$	"	
<hr/>							
95	"	474	"		$\frac{685}{1200}$	"	Kálvária hegyi szőlők
95	"	475	"		$\frac{643}{1200}$	"	
<hr/>							
95	"	476	"		$\frac{865}{1200}$	"	Roma hegyi szőlők
95	"	478	"		$\frac{1013}{1200}$	"	
<hr/>							
95	"	492	"		$\frac{543}{1200}$	"	
95	"	493	"		$\frac{651}{1200}$	"	Kálvária hegyi szőlők
95	"	405/7	"	2	$\frac{907}{1200}$	"	
95	"	495	"		$\frac{219}{1200}$	"	
<hr/>							
92.94.95	szak	405/3	sz.alatti	7	$\frac{1185}{1200}$	holdnyi	szántó
95	"	406	"		$\frac{700}{1200}$	"	Hernyósi földek
95	"	471	"		$\frac{1096}{1200}$	"	
<hr/>							
94	"	91	"	1	$\frac{88}{1200}$	"	Rómahegyi szőlők
94	"	92	"	1	$\frac{315}{1200}$	"	

továbbá a 3444/1 házi lapon jegyzett.

82	szak	3444/1	szám alatti		$\frac{1015}{1200}$	holdnyi	házitelek
95	"	511	"		$\frac{502}{1200}$	"	
95	"	513	"		$\frac{303}{1200}$	"	
95	"	512	"		$\frac{295}{1200}$	"	Kálvária hegyi szőlők
95	"	514	"		$\frac{353}{1200}$	"	
95	"	469	"	4	$\frac{62}{1200}$	"	
95	"	468	"		$\frac{745}{1200}$	"	
95	"	496	"		$\frac{497}{1200}$	"	
95	"	494	"		$\frac{111}{1200}$	"	

Reizner András és neje Nagy Anna nevén állanak adásvételi jogcímmel írva úgy a 3444/1 Zs.lapon a

95	"	405/2	"	1 $\frac{976}{1200}$	"	Rómahegyi földek
95	"	470	"	$\frac{1432}{1200}$	"	
120	"	388	"	$\frac{658}{1200}$	"	52 hegyi A.v. szőlők
120	"	350	"	$\frac{676}{1200}$	"	

Nagy Anna Reizner Andrásné egyedüli néven örökösödési jogcímen állanak írva azon megjegyzések miszerint 1868. április 9-én 3442 számú házra mint fő 3444 számú házra mint mellékjelzálogosra 6000 forint és járulékai A Szegedi Kereskedelmi Iparbank javára betáblázott. - 1869. auguszt. 18. a 3442 számú házra Schlesinger Joseffa javára bérleti jog 1869 május 1-től 1872. ápril. 30-ig évenként 700 frt. térítés mellett előjegyztetett. 1871. március 2-én Schlesinger Joseffa részére előjegyzett térítési jog - a háznak Reizner Andrásról részére az előjegyzéssel nyert elsőbbségel bekebelezett Nagy Annát illető részről pedig kitöröltetett egyéb teher nincs.

Miről a telekkönyv aláírásával egyesi jelen bizonyítványt kiadtam.

Szegeden, 1871. június 5-én.

SZ.KIR.
SZEGED VÁROS
TELEKKÖNYVI
HIVATALA

Pálffy .....
sk: ellenőr

IRODALOM

Bálint Sándor

1962 Palánk MFMÉ 1960-62. Széged, 147-159.

Csongor Győző

1970 Balla Antal XVIII. századi szegedi kéziratos térkép. III. Vár és Palánk. MFMÉ I. Széged, 213-226.

Dóka Klára

1979 A pest-budai céhes világ válsága. 1840-1872. Bp.

Dóka Klára

1988 A dél-alföldi iparosság struktúraváltása a feudalizmusból a kapitalizmusba való átmenet korában (1828-1870) In.: Tanulmányok Csongrád megye történetéből XIII. Széged, 199-262.

Eperjessy Géza

1982 A kézművesipar Szegeden az 1848. előtti évtizedekben. In: Tanulmányok Csongrád megye történetéből. VI. Széged, 163-198.

Eperjessy Géza

1988 A szabad királyi városok kézműipara a reformkori Magyarországon. Bp.

Gergely András

1984 Szeged társadalmának polgárosultsága a reformkorban. In: A magyar polgári átalakulás kérdései. Szerk. Dénes Iván Zoltán, Bp. 89-108.

Hilf László

1929 A szegedi iparosság története. Szeged.

Jenőfi Éva

1932 Adatok a szegedi német telepesek és céhek történetéhez. Bp.

Marosvári Attila

1992 A szervezett alapfokú iparostanonc oktatás kialakulásának első szakasza Magyarországon. (1778-1849) MFMÉ 1991-1992/1. Szeged

Péter László

1981 Szeged. Bp.

Reizner János

1900 Szeged története I-IV. Szeged.

Farkas József (szerk.)

1985 Szeged története II. Szeged.

Sz. Szigethy Vilmos

1988 Régi szegedi kocsmák. (mini könyv). Szeged

DIE FAMILIE REIZNER HUNDERT JAHRA AUS DEM LEBEN EINER HANDWERKERFAMILIE

Irén Fári

Die Geschichte einer nach Szeged übersiedelten Handwerkerfamilie wird durch den Autor von der zweiten Hälfte des XVIII. Jahrhunderts bis in die zweite Hälfte des XIX. Jahrhunderts unter Gebrauch von originalen Dokumenten rekonstruiert. Über drei Generationen läßt sich die Geschichte der Familie Reizner verfolgen. Die Kinder, sofern sie Jungen waren traten entsprechend den Traditionen der Zunft in die Fußstapfen des Vaters: alle sind Faßbinder geworden. Die Bedeutung der Familie wird durch den Faktor erhöht, daß der aus dieser Familie stammende Janos Reizner (1847-1904), der Geschichtsschreiber von Szeged war, der Begründer des Stadtmuseums, der erste Archäologe.

Die interessanteste Figur der Familie war Andras Reizner (1820-1877) der Vater des Geschichtsschreibers, der den typisch nach oben strebenden Bürger des vergangenen Jahrhunderts verkörpert. Die langsame Krise der Zunft zwang ihn dazu, seine Werkstatt aufzugeben und ein Unternehmen zu gründen. Neben dem Weizenmarkt beschäftigte er sich mit Weinausschank und unterhielt ein Gasthaus.

Durch ihre einzelnen Lebenswege bekommen wir interessante Angaben über das System der industriellen Zunftfertigung, über die Entwicklung der damaligen Stadt, über die gesellschaftlichen verhältnisse.

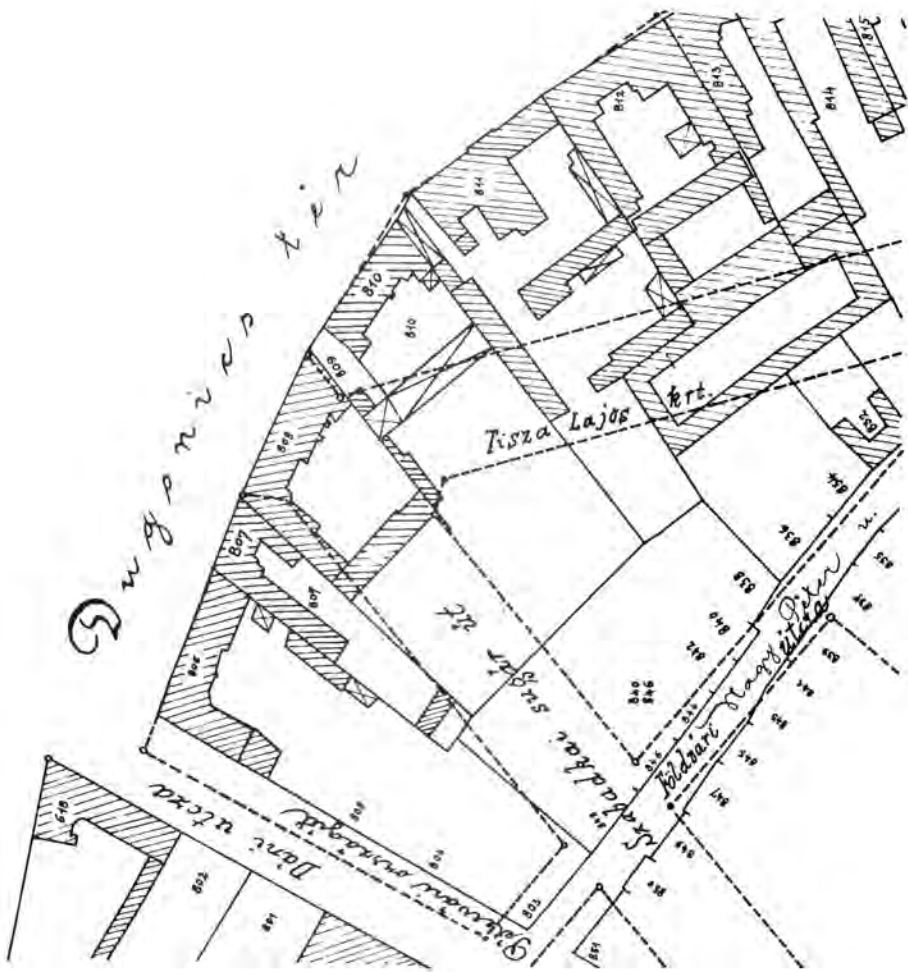
1. Részlet Balla Antal 1776-os térképéről (MFM térképtár)

2. Giba Antal térképéről részlet, 1841-1844 (CsmL)

3. A Dugonics tér rendezési és kisajátítási terve (MFM térképtár)

4. kép A kovács-bognár céh pecsétjének lenyomata.

5. kép A kovács-bognár céh legényei kis társaságba való beírás 1809-1829

5. kép A Reizner ház a Dugonics téren 1879-ben.
Az egykori fogadó falán "Borkimérés" felirat.

